

10 aug 2016
1608-14
J. Jagernath

Aan de Administrateur Generaal van
het Bureau voor de Staatsschuld
mevrouw drs. A.H. Wijnerman
mr. F.H.R. Lim A Postraat 27
Paramaribo

8 augustus 2016

AUD/B2016.0230

Definitief rapport 2015

Geachte mevrouw Wijnerman,

Hierbij zenden wij u zes (6) exemplaren van het definitief rapport inzake de jaarrekening 2015 (inclusief comptabele verantwoording van de staatsschuld) van het Bureau voor de Staatsschuld.

Wij hopen u hiermede van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,
Tjong A Hung Accountants N.V.

drs. R.A. Tjong A Hung RA

R A P P O R T

INZAKE DE JAARREKENING 2015 VAN

HET BUREAU VOOR DE STAATSSCHULD

(INCLUSIEF DE COMPTABELE VERANTWOORDING

VAN DE STAATSSCHULD) VAN DE STAAT

SURINAME

Bureau voor de Staatsschuld

INHOUDSOPGAVE

Pagina

ACCOUNTANTSRAPPORT

1. Opdracht	3
2. Algemeen	3 - 4

JAARREKENING 2015

(inclusief de comptabele verantwoording van de Staatsschuld van de Staat Suriname)

• Balans per 31 december 2015	5
• Staat van baten en lasten over 2015	6
• Kasstroomoverzicht over 2015	7
• Algemene toelichting	8 - 10
• Toelichting op de balans per 31 december 2015	11 - 13
• Toelichting op de staat van baten en lasten over 2015	14 - 15
• Comptabele verantwoording van de Staatsschuld van de Staat Suriname per 31 december 2015	16
• Verloopoverzicht van de Staatsschuld over 2015	17
• Toelichting op de comptabele verantwoording van de Staatsschuld van de Staat Suriname per 31 december 2015	18 - 22

OVERIGE GEGEVENS

• Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	23 - 24

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Staatsschuld per 31 december 2015, gespecificeerd naar crediteuren
Bijlage 2: Binnenlandse schuld per 31 december 2015, gespecificeerd naar schuldcomponenten
Bijlage 3: Schatkistpapieren en schatkistbiljetten per 31 december 2015
Bijlage 4: Buitenlandse schuld per 31 december 2015, gespecificeerd naar crediteuren
Bijlage 5: Niet opgenomen gecommiteerde buitenlandse leningen per 31 december 2015, gespecificeerd naar crediteuren

Aan het College van Beheer van het
Bureau voor de Staatsschuld
mr. F.H.R. Lim A Postraat 27
Paramaribo

29 juli 2016

AUD/R2016.064
Auteur: J.A. Geduld

Jaarrekening 2015 (inclusief de comptabele verantwoording van de staatsschuld)

Geachte leden van het College van Beheer,

1. OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht tot controle van de jaarrekening 2015 van het Bureau voor de Staatsschuld, waarin mede is opgenomen de comptabele verantwoording van de staatsschuld van de Staat Suriname, brengen wij u hierbij verslag uit omtrent onze uitgevoerde controle-werkzaamheden. De desbetreffende jaarrekening is opgenomen op de pagina's 5 tot en met 22 van dit rapport. Onder het hoofd "Overige gegevens" op de pagina's 23 en 24 is de controleverklaring van de onafhankelijke accountant opgenomen.

2. ALGEMEEN

Management

Per 31 december 2014 was de heer R. Lo Fo Wong, de Administrateur-Generaal van het Bureau voor de Staatsschuld. Hij was op 1 april 2010 tijdelijk aangesteld in deze functie.

Als gevolg van het overlijden van de heer R. Lo Fo Wong op 30 mei 2015 is mevrouw drs. M. Dwarkasing tijdelijk belast geweest met de coördinatie bij het Bureau voor de Staatsschuld tot de benoeming van een Administrateur Generaal.

Per 1 september 2015 is mevrouw drs. A. Wijnerman benoemd tot de Administrateur Generaal van het Bureau voor de Staatsschuld.

College van Beheer

Het College van Beheer ziet toe op het beheer en de taakuitoefening van het Bureau.
De samenstelling van het College van Beheer is als volgt:

- Mevr. L.M. Pinas-Halfhide : Voorzitter
- de heer V. Kirpalani : Lid

Goedkeuring jaarrekening

Het College van Beheer heeft op 2 december 2015 de jaarrekening 2014 goedgekeurd.

Vertrouwende u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd en gaarne bereid tot het geven van nadere toelichting.

Hoogachtend,
Tjong A Hung Accountants N.V.

drs. R.A. Tjong A Hung RA

Het Bureau voor de Staatsschuld

JAARREKENING 2015

BALANS PER 31 DECEMBER 2015

	31-12-2015		31-12-2014	
	SRD	SRD	SRD	SRD
<u>ACTIVA</u>				
MATERIËLE VASTE ACTIVA				
Kantoorinventaris	47.028		10.442	
Fax en telefoon	9.863		-	
Computers en software	19.263		24.169	
Transportmiddelen	-		-	
		76.154		34.611
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>				
Vorderingen	41.186		273.055	
Liquide middelen	2.466.286		2.042.362	
		2.507.472		2.315.417
		<u>2.583.626</u>		<u>2.350.028</u>
<u>PASSIVA</u>				
EIGEN VERMOGEN				
Aanvangskapitaal	300.000		300.000	
Exploitatieresultaat voorgaande jaren	587.510		425.359	
Exploitatieresultaat lopend boekjaar	-82.798		162.151	
		804.712		887.510
SCHULDEN OP KORTE TERMIJN				
Rekening-courant Overheid	1.491.636		1.208.086	
Overige schulden en transitoria	287.278		254.432	
		1.778.914		1.462.518
		<u>2.583.626</u>		<u>2.350.028</u>

Het Bureau voor de Staatsschuld

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

	2015		2014	
	SRD	SRD	SRD	SRD
BATEN				
Overheidsbijdrage	719.293		974.508	
Management fee	5.671		5.671	
Overige	<u>104.577</u>		<u>-</u>	
		829.541		980.179
LASTEN				
Personeelskosten	465.159		441.950	
Kosten College van Beheer	30.000		30.000	
Opleidingskosten	15.425		18.353	
Consultantskosten	99.095		89.006	
Huisvestingskosten	214.589		127.389	
Kantoorkosten	73.160		83.758	
Transportkosten	7.246		15.923	
Afschrijvingskosten	<u>18.589</u>		<u>14.658</u>	
		<u>923.263</u>		<u>821.037</u>
		-93.722		159.142
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN				
Koersverschillen	8.434		-	
Rentebaten	<u>2.490</u>		<u>3.009</u>	
		<u>10.924</u>		<u>3.009</u>
Exploitatie resultaat		<u><u>-82.798</u></u>		<u><u>162.151</u></u>

Het Bureau voor de Staatsschuld

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2015

	2015		2014	
	SRD	SRD	SRD	SRD
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Exploitatie resultaat	-82.798		162.151	
Afschrijvingen	18.589		15.743	
		-64.209		177.894
Mutatie vorderingen	231.869		-251.398	
Mutatie rekening-courant Overheid	283.550		283.550	
Mutatie overige schulden en transitoria	32.846		-46.278	
		548.265		-14.127
		484.056		163.767
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa		-60.132		-4.275
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Vrijval afschrijvingen		-		-1.085
Mutatie geldmiddelen		423.924		158.407
Toelichting op de geldmiddelen				
Stand per 1 januari		2.042.362		1.883.955
Mutatie geldmiddelen		423.924		158.407
Stand per 31 december		2.466.286		2.042.362

Het Bureau voor de Staatsschuld

ALGEMENE TOELICHTING

ALGEMEEN

Oprichting en doel

Het Bureau voor de Staatsschuld is een instantie die haar bestaansrecht ontleent aan de Wet op de Staatsschuld (SB 2002 no. 27). Dit bureau werd in februari 2004 operationeel.

Het hoofddoel van het Bureau is het efficiënt beheer van de staatsschuld van de Staat Suriname. Dat houdt voornamelijk in:

- dat onder zich wijzigende omstandigheden, voortdurend gestreefd moet worden naar een bevredigende structuur van de componenten van de staatsschuld onder de respectieve obligoplafonds;
- dat de jaarlijkse rentelast en de aflossingsdruk afgestemd moeten zijn op de draagkracht van de staatsbegroting;
- dat gestreefd wordt naar de verzekerde beschikbaarheid van financieringsmiddelen waarop ten titel van schuld beroep kan worden gedaan bij derden en van opnamemogelijkheid op de momenten wanneer opname nodig is, zulks voor de gewenste tijdsduur, tegen de voordeligst haalbare leningscondities en in de minst knellende juridische vorm;
- dat de kredietwaardigheid van de Staat hoog wordt gehouden door de tijdige en richtige voldoening van verschijnende rente- en aflossingsverplichtingen, hetzij ten laste van de staatsbegroting, hetzij ten laste van nieuw gevestigde staatsschuld.

Activiteiten

De taken van het Bureau (art. 15 Wet op de Staatsschuld) zijn onder meer:

- het ontwikkelen en implementeren van schuldmanagement- en leningsstrategieën;
- het samenstellen van de statistieken omtrent de staatsschuld;
- het verzorgen van uitgaven van staatsleningen en schatkistpapieren door middel van openbare inschrijvingen;
- het verrichten van betalingen van interest en aflossingen op schulden;
- het namens de Minister van Financiën publiceren over de staatsschuld.

Grondslag voor opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Basis van presentatie van de jaarrekening

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd tegen de valuta van de economische omgeving waarin het Bureau haar activiteiten voornamelijk uitoefent. De jaarrekening is opgesteld in Surinaamse Dollars (SRD); dit is zowel de functionele als de presentatie valuta van het Bureau.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING**Algemeen**

De waardering van de activa en de passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende waarderingsgrondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijzen verminderd met de daarop gepleegde afschrijvingen.

De afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend op basis van een vast percentage per jaar, gebaseerd op de geschatte economische levensduur van de betreffende activa.

De jaarlijkse percentages zijn als volgt:

Kantoorinventaris	: 5% - 33%
Fax en Telefoon	: 10% - 20%
Computers & software	: 10% – 33%
Transportmiddelen	: 20%

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde. Indien noodzakelijk wordt op de vorderingen een voorziening inzake het debiteurenrisico in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het Bureau. Deze middelen betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Kortlopende schuldenBelastingen

De loonbelasting en AOV-premie worden berekend tegen de bij de wet vastgestelde tarieven. De vastgestelde tarieven zijn voor het laatst op 1 januari 2008 gewijzigd.

Overige schulden

Deze schulden betreffen schulden met een looptijd korter dan een jaar. Deze worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING**Algemeen**

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Baten

Onder de baten worden de ter beschikking gestelde subsidies van de Overheid verantwoord, alsmede de ontvangen management fee en rente- en overige baten.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur.

Op deze post worden in mindering gebracht de toegepaste afschrijvingen op de materiële vaste activa die middels schenkingen zijn gefinancierd.

Bij schenkingen is de gangbare regel voor de financiële verslaggeving dat de hieraan gerelateerde afschrijvingen op materiële vaste activa het resultaat niet mogen beïnvloeden. Derhalve moet periodiek ten laste van het "Fonds activa bedrijfsvoering" een vrijval ten gunste van het resultaat verantwoord worden. De vrijval van deze post is gelijk aan het bedrag, dat voor het jaar is afgeschreven op de op deze wijze gefinancierde materiële vaste activa.

VREEMDE VALUTA

Monetaire activa en passiva luidende in een andere dan de rapporteringsvaluta worden omgerekend tegen de koers van de Centrale Bank van Suriname per balansdatum.

De gehanteerde koersen per 31 december zijn als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	SRD	SRD
US\$ 1	4,04	3,25
Euro 1	4,41	4,06

De uit de omrekening voortvloeiende koersverschillen zijn opgenomen in de staat van baten en lasten. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening tegen de koers van de Centrale Bank van Suriname op het moment van afwikkeling verwerkt.

Het Bureau voor de Staatsschuld

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015

MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kantoor- inventaris SRD	Fax en telefoon SRD	Computers en software SRD	Transport- middelen SRD	Totaal SRD
1 januari 2015					
Aanschafwaarde	58.301	25.700	198.418	120.436	402.855
Af: Gecumuleerde afschrijvingen	-47.859	-25.700	-174.249	-120.436	-368.244
Boekwaarde	<u>10.442</u>	<u>-</u>	<u>24.169</u>	<u>-</u>	<u>34.611</u>
Mutaties in 2015					
Investerings	46.606	11.603	2.911	-	61.120
Af: Afschrijvingen	-9.032	-1.740	-7.817	-	-18.589
Desinvesterings	-9.930	-25.469	-77.035	-94.536	-206.970
Terugboeking cum. afschrijvingen	<u>8.942</u>	<u>25.469</u>	<u>77.035</u>	<u>94.536</u>	<u>205.982</u>
	<u>36.586</u>	<u>9.863</u>	<u>-4.906</u>	<u>-</u>	<u>41.543</u>
31 december 2015					
Aanschafwaarde	94.977	11.834	124.294	25.900	257.005
Af: Gecumuleerde afschrijvingen	-47.949	-1.971	-105.031	-25.900	-180.851
Boekwaarde	<u>47.028</u>	<u>9.863</u>	<u>19.263</u>	<u>-</u>	<u>76.154</u>
Afschrijvingspercentage	<u>5 - 33%</u>	<u>10 - 20%</u>	<u>10 - 33%</u>	<u>20%</u>	

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

De specificatie hiervan is als volgt:

	<u>31-12-2015</u> SRD	<u>31-12-2014</u> SRD
Vooruitbetaalde bedragen	41.186	22.315
Nog te ontvangen subsidies	-	250.640
Personeelsvoorschotten	<u>-</u>	<u>100</u>
	<u>41.186</u>	<u>273.055</u>

Liquide middelen

De specificatie van deze post is als volgt:

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	SRD	SRD
Hakrinbank (SRD)	868.944	779.795
Hakrinbank (USD)	65.910	22.163
Kas	<u>1.987</u>	<u>180</u>
	936.841	802.138
Centrale Bank van Suriname	<u>1.529.445</u>	<u>1.240.224</u>
	<u>2.466.286</u>	<u>2.042.362</u>

PASSIVA
EIGEN VERMOGEN
Aanvangskapitaal

Volgens de memorie van toelichting op artikel 14 van de Wet op de Staatsschuld bedraagt het aanvangskapitaal van het Bureau voor de Staatsschuld SRD 300.000. Door het Ministerie van Financiën is het aanvangskapitaal in 2009 gestort.

Exploitatieresultaat voorgaande jaren

Het verloop van deze post is als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	SRD	SRD
Stand per 1 januari	425.359	349.840
Toevoeging resultaat voorgaand jaar	<u>162.151</u>	<u>75.519</u>
Stand per 31 december	<u>587.510</u>	<u>425.359</u>

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN
Rekening-courant Overheid

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	SRD	SRD
Stand per 1 januari	1.208.086	924.536
Ontvangen middelen van Algemeen Bureau voor de Statistiek voor het betalen van aflossing en interest t.b.v. het Ministerie van Financiën	<u>283.550</u>	<u>283.550</u>
Stand per 31 december	<u>1.491.636</u>	<u>1.208.086</u>

Deze post betreft hier een leenovereenkomst van US\$ 700.124 tussen het Ministerie van Financiën en de Stichting Algemeen Bureau voor de Statistiek. Het Bureau voor de Staatsschuld is een tussenpersoon hierbij. Het Algemeen Bureau voor de Statistiek betaalt hiervoor aan het Bureau voor de Staatsschuld, een management fee van 2% (US\$ 14.002,48) van de leensom, verspreid over de looptijd. De looptijd is van 2006 tot en met 2015.

Overige schulden en transitoria

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	SRD	SRD
Terug te betalen subsidie	219.479	-
Af te dragen loonbelasting en AOV-premie	10.545	164.928
Accountantskosten	45.456	30.000
Af te dragen pensioenpremie	3.232	49.392
Electra kosten	2.340	3.877
Bewakingskosten	3.875	3.455
Telefoonkosten	2.065	949
Overige	<u>286</u>	<u>1.831</u>
	<u>287.278</u>	<u>254.432</u>

Terug te betalen subsidie

Dit bedrag betreft de overheidssubsidie van het derde kwartaal 2015, die per abuis tweemaal is gestort. De verrekening heeft op 15 januari 2016 plaatsgevonden.

Het Bureau voor de Staatsschuld

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

BATEN

	2015	2014
	SRD	SRD
Overheidsbijdrage	719.293	974.508
Management fee	5.671	5.671
Overige baten	104.577	-
	<u>829.541</u>	<u>980.179</u>

Overige baten

	2015
	SRD
Afboeking teveel voorzien aan loonbelasting en AOV-premie met betrekking tot ex-medewerkers	63.381
Resultaat uit de verkoop van een transportmiddel verminderd met de lasten als gevolg van de afboeking van overige materiële vaste activa en overige posten	<u>41.196</u>
	<u>104.577</u>

LASTEN

	2015	2014
	SRD	SRD
Personeelskosten		
Salarissen	381.359	370.464
Pensioenpremie werkgeversaandeel	25.439	21.341
Vakantietoeslag	31.727	30.872
Kinderbijslag	2.517	1.913
Ziektekostenverzekering	11.361	8.762
SOR-verzekering	298	298
Representatie toelage	2.600	-
Overige	9.858	8.300
	<u>465.159</u>	<u>441.950</u>

Kosten College van Beheer

	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>
--	---------------	---------------

Opleidingskosten

Kosten bijwonen buitenlandse seminars	15.425	17.383
Trainingskosten	-	970
	<u>15.425</u>	<u>18.353</u>

	2015 SRD	2014 SRD
Consultantskosten		
Kosten IT-Consultant	54.000	54.000
Accountantskosten	44.400	33.872
Juridische kosten	695	1.134
	<u>99.095</u>	<u>89.006</u>
Huisvestingskosten		
Huur kantoorgebouw	147.150	80.400
Bewakingskosten	42.706	29.865
Electra	11.241	13.690
Overige huisvestingskosten	13.492	3.434
	<u>214.589</u>	<u>127.389</u>
Kantoorkosten		
License fee (CS-DRMS)	38.907	40.110
Telefoon, fax en internet	15.848	13.590
Kantoorartikelen	12.070	15.460
Huishoudelijke kosten	3.260	3.637
Kantinekosten	1.646	1.953
Representatie kosten	751	209
Bankkosten	611	609
Porto en zegelkosten	27	14
Overige kantoorkosten	40	8.176
	<u>73.160</u>	<u>83.758</u>
Transportkosten		
Verzekeringskosten vervoermiddelen	3.280	3.965
Brandstofkosten	1.913	5.048
Onderhoudskosten vervoermiddelen	1.903	3.250
Overige transportkosten	150	3.660
	<u>7.246</u>	<u>15.923</u>
Afschrijvingskosten		
Kantoorinventaris	9.032	6.933
Fax en telefoon	1.740	202
Computers & software	7.817	5.586
Transportmiddelen	-	3.022
	<u>18.589</u>	<u>15.743</u>
Naar Fonds activa bedrijfsvoering	-	-1.085
	<u>18.589</u>	<u>14.658</u>

Het Bureau voor de Staatsschuld

**COMPTABELE VERANTWOORDING VAN DE STAATSSCHULD VAN DE STAAT SURINAME
PER 31 DECEMBER 2015 (X SRD 1.000)**

BRUTO BINNENLANDSE STAATSSCHULD, GESPECIFICEERD NAAR CREDITEUR

	Beginstand per 1 januari 2015 SRD	Mutaties over 2015 SRD	Eindstand per 31 december 2015 SRD	
Schuld aan de Centrale Bank van Suriname	632.930	1.865.397	2.498.327	
Schuld aan het bankwezen	938.424*)	-350.014	588.410*)	
Schuld aan de rest v/d particuliere sector	317.516	151.443	468.959	
Niet opgenomen gecommiteerde leningen	260.685	-24.287	236.398	
Niet afgeroepen overheidsgaranties	1.327	60	1.387	
Overheidsgaranties niet opgenomen	2.740	21	2.761	
Totale binnenlandse schuld volgens definitie Wet op de Staatsschuld	2.153.622	1.642.620	3.796.242	(A)
Binnenlandse schuld in % van het BBP	12,5%		22,0%	

BRUTO BUITENLANDSE STAATSSCHULD, GESPECIFICEERD NAAR CREDITEUR

Commerciële crediteuren	106.589	161.930	268.519	
Multilaterale crediteuren	1.533.819	116.020	1.649.839	
Bilaterale crediteuren	1.073.209	-56.705	1.016.504	
	2.713.617	221.245	2.934.862	
Overheidsgaranties niet afgeroepen	34.743	-12.708	22.035	
Niet opgenomen gecommiteerde leningen	897.260	214.147	1.111.407	
Totale buitenlandse schuld volgens definitie Wet op de Staatsschuld	3.645.620	422.684	4.068.304	(B)
Buitenlandse schuld in % van het BBP	21,2%		23,7%	
Totale bruto-schuld volgens definitie Wet op de Staatsschuld	5.799.242	2.065.304	7.864.546	(A + B)
Totale bruto-schuld in % van het BBP	33,7%		45,7%	
BBP 2014 tegen marktprijzen	17.194.136		17.194.136	

BBP = Bruto Binnenlands Product

*) In deze bedragen zijn opgenomen respectievelijk SRD 1.489 en SRD 1.567 voor afgeroepen garanties aan algemene banken.

Het Bureau voor de Staatsschuld

VERLOOPOVERZICHT VAN DE STAATSSCHULD OVER 2015 (X SRD 1.000) NAAR CREDITEUR

	Schuld per 31 december 2014 SRD	Correctie op beginstand	Schuld per 1 januari 2015	Opname/ verstrekte leningen over 2015 SRD	Aflossingen over 2015 SRD	Verrekening SRD	Her- waarde- ringen over 2015 SRD	Achter- stallige interest SRD	Schuld per 31 december 2015 SRD
Binnenlandse schuld									
Schuld aan de Centrale Bank van Suriname	632.930	-	632.930	1.869.101	-3.704	-	-	-	2.498.327
Schuld aan het Bankwezen	938.424	-	938.424*)	191.630	-534.934	-754	-12.233	6.277	588.410*)
Schuld aan de rest van de particuliere sector	300.974	16.542	317.516	557.464	-408.605	-	1.205	1.379	468.959
Niet opgenomen gecommiteerde leningen	277.227	-16.542	260.685	421.130	-445.417	-	-	-	236.398
Niet afgeroepen overheidsgaranties	1.327	-	1.327	500	-338	-	102	-	1.387
Overheidsgaranties niet opgenomen	2.740	-	2.740	21	-	-	-	-	2.761
Totale binnenlandse schuld	2.153.622	-	2.153.622	3.039.846	-1.392.998	-754	-11.130	7.656	3.796.242
Buitenlandse schuld									
Commerciële crediteuren	106.589	-	106.589	185.424	-12.940	-	-10.554	-	268.519
Multilaterale crediteuren	1.533.819	-	1.533.819	151.078	-36.008	-	-560	1.510	1.649.839
Bilaterale crediteuren	1.073.209	-	1.073.209	48.212	-72.269	-	-32.648	-	1.016.504
	2.713.617	-	2.713.617	384.714	-121.217	-	-43.762	1.510	2.934.861
Overheidsgaranties, niet afgeroepen	34.743	-	34.743	-	-8.163	-	-3.586	-959	22.035
Niet opgenomen gecommiteerde leningen	897.260	-	897.260	615.885	-401.738	-	-	-	1.111.407
Totale buitenlandse schuld	3.645.620	-	3.645.620	1.000.599	-531.118	-	-47.348	551	4.068.304
Totale bruto schuld	5.799.242	-	5.799.242	4.040.445	-1.924.116	-754	-58.478	8.207	7.864.546

*) In deze bedragen zijn opgenomen respectievelijk SRD 1.489 en SRD 1.567 voor afgeroepen garanties aan algemene banken.

Het Bureau voor de Staatsschuld

TOELICHTING OP DE COMPTABELE VERANTWOORDING VAN DE STAATSSCHULD PER 31 DECEMBER 2015

ALGEMEEN

Verschillende schuldbegrippen

In de Wet op de Staatsschuld (SB 2002 no. 27) zijn in artikel 1 en 2 enkele definities opgenomen met betrekking tot de staatsschuld. De volgende begrippen die nader beschouwd worden zijn: de bruto en netto staatsschuld, de binnenlandse staatsschuld en de buitenlandse staatsschuld.

De bruto staatsschuld is: "het totaal van uitstaande rechtsgeldig tot stand gekomen schuldverplichtingen ten laste van de Staat, daaronder inbegrepen de nog niet opgenomen bedragen van de gecontracteerde schuld, alsmede de achterstallige rente en kosten, zowel van die welke een delgingsverplichting van de Staat inhouden, als van die welke een waarborgverplichting van de Staat inhouden".

De netto staatsschuld is in de Wet op de Staatsschuld verwoord als te zijn: "de bruto staatsschuld minus de geldelijke vorderingen van de Staat die in het lopende dienstjaar opeisbaar zijn, daaronder begrepen de nog op te nemen bedragen van de gecontracteerde schuld, voor zover de vorderingen niet behoren tot de lopende inkomsten van de gewone dienst van de Staatsbegroting".

Wetswijziging 2016

In het Staatsblad is opgenomen dat vanwege de precaire toestand waarin de staatsfinanciën verkeren er op 25 april 2016 een wetswijziging doorgevoerd is in de Wet op de Staatsschuld. Deze houdt in dat artikel 1 lid 1 sub i wordt vervangen door het volgende:

A. Artikel 1 lid 1 sub i wordt vervangen als volgt:

- i. De Bruto Staatsschuld: het totaal van uitstaande rechtsgeldig tot stand gekomen schuldverplichtingen ten laste van de Staat, daaronder begrepen de uitstaande lopende schuld alsmede achterstallige renten en kosten, zowel van die welke een delgingsverplichting van de Staat inhouden, als van die welke een afgeroepen waarborgverplichting van de Staat inhouden.

B. Artikel 1 lid 1 sub j wordt vervangen als volgt:

- j. De Netto Staatsschuld: de Bruto Staatsschuld minus de geldelijke vorderingen van de Staat die in het lopende dienstjaar opeisbaar zijn, voor zover de vorderingen niet behoren tot de lopende inkomsten van de gewone dienst der Staatsbegroting.

Tot de binnenlandse staatsschuld worden in de Wet gerekend: "de geldelijke schuldverplichtingen aan ingezetenen, luidende in Surinaamse munt of in een andere muntaanduiding, met inbegrip van de waarborgverplichtingen".

Tot de buitenlandse staatsschuld worden in de Wet gerekend: "de geldelijke schuldverplichtingen aan niet-ingezetenen, luidende in een andere munteenheid dan de Surinaamse, dan wel in Surinaamse munt, met inbegrip van waarborgverplichtingen".

De nog te betalen bedragen aan derden voor reeds verleende diensten aan de overheid maken volgens de Wet op de Staatsschuld géén onderdeel uit van de staatsschuld en zijn derhalve niet opgenomen in de comptabele verantwoording van de staatsschuld van de Staat Suriname. Verder wordt vermeld dat de afgegeven binnenlandse overheidsgaranties vanaf 2004 in kaart zijn gebracht.

Beschikbare informatie na balansdatum

Met informatie na balansdatum, die beschikbaar is gekomen vóór de datum van onze rapportage, is in de comptabele verantwoording van de staatsschuld over het onderhavige verslagjaar rekening gehouden, voor zover deze informatie hierop van invloed is geweest.

Gehanteerde koersen

Het bureau zet vreemde valuta eerst om in USD, waarbij de onderstaande koersen gehanteerd zijn per jaareinde 2015:

	<u>2015</u>
1 US\$ = CNY (China Yuan Renminbi)	6,4902
1 US\$ = EUR (Euro)	0,9185
1 US\$ = XDR (Islamic Dinar)	0,7216

Hierna worden de USD bedragen omgezet in SRD tegen de koers per 31 december 2014, te weten USD 1 = SRD 3,35.

Vaststelling obligoplafonds

In artikel 3 van de Wet op de Staatsschuld zijn de obligoplafonds c.q. leningenplafonds vastgesteld. De obligoplafonds zijn vastgesteld om de staatsschuld te relateren aan het door het Algemeen Bureau voor de Statistiek berekende Bruto Binnenlands Product tegen marktprijzen (BBP mp) van het meest recente kalenderjaar.

Ingevolge artikel 4 is de Minister van Financiën bevoegd geldelijke schuldverplichtingen, waarborgverplichtingen daaronder begrepen, te vestigen ten laste van de Staat voor zover daardoor (zie artikel 3 lid 5) het obligoplafond niet te boven wordt gegaan. Elke overeenkomst strijdig met dit voorschrift is nietig.

De registratie van de staatsschuld vindt plaats door het Bureau voor de Staatsschuld op grond van de Wet op de Staatsschuld. (SB 2002 No 27).

De totale buiten- en binnenlandse schuld mogen volgens de Wet op Staatsschuld niet meer dan 60% bedragen van het BBP. Per 12 januari 2011 is dit onderdeel van de wet gewijzigd. Het totale schuldplafond is nog steeds 60% van het BBP, maar de verhouding tussen het binnenlandse- en buitenlandse schuldplafond is nu gesteld op respectievelijk 25% om 35%. Voorheen was deze 15% om 45%.

De schuldpositie van de Staat uitgedrukt in SRD is toegenomen met 35,6% oftewel SRD 2.065 miljoen ten opzichte van 2014. De binnenlandse schuld is toegenomen met 76,3% of SRD 1.642 miljoen, terwijl de buitenlandse is toegenomen met SRD 423 miljoen of 11,6%. De totale schuld gerelateerd aan het BBP bedraagt per 31 december 2015, 45,7%.

De binnenlandse staatsschuld

De binnenlandse schuld bedroeg per eind 2015 SRD 3,796 miljoen. Dat is een toename van 76,2% oftewel SRD 1,642 miljoen ten opzichte van het jaar daarvoor. Deze toename kan worden toegeschreven aan de stijging van de schuld aan de Centrale Bank van Suriname. Deze schuld is ten opzichte van 2014 toegenomen met SRD 1,865 miljoen (294,7%).

Tot eind 2013 liepen de korte termijn schulden met name overtrekkingen op groep 31 en voorschotten bij de Centrale Bank van Suriname enorm op. Nadat er op 27 februari 2014 een hergroepering van de subrekeningen binnen groep 31 en 32 (schulden en vorderingen) van de Overheid bij de Centrale Bank van Suriname heeft plaatsgevonden, werden de overtrekkingen in dat jaar weggewerkt met als gevolg een daling van de nationale schuldpositie.

Gedurende september 2015 was er sprake van oplopende overtrekkingen tot SRD 880 miljoen. De Overheid besloot een langlopende lening aan te gaan ter waarde van SRD 2,5 miljard, waarbij alle oude schulden worden omgezet in een langlopende lening. Op 18 september 2015 is er door de Centrale Bank van Suriname een lange termijn lening aan de Staat verstrekt ter waarde van SRD 2,498 miljard, waarbij de oude schulden van de Staat bij de bank zijn overgegaan in deze nieuwe geconsolideerde schuld te weten: de oude geconsolideerde schuld van 2002 (SRD 93,5 mln.), verstrekte voorschotten (SRD 535,7 mln.) en kortlopende schulden in rekening courant groep 31 (SRD 880,1 mln.). Per saldo is er in september SRD 989 miljoen aan nieuwe middelen vrijgekomen, waarvan SRD 50 miljoen bestemd is voor de kapitaalversterking van de Landbouwbank en Surinaamse Postspaarbanc en SRD 939 miljoen voor het afwikkelen van verplichtingen aan derden. De looptijd van deze lening is gesteld op 30 jaar inclusief de grace periode van 6 maanden en een vaste rentevoet van 3,5%. In 2015 is de Overheid overgegaan tot het aantrekken van nieuwe schatkistpromessen, terwijl een groot deel van schatkistpromessen veelal aan commerciële banken is afgelost. Per saldo nam de schuld in schatkistpapier af met ca. 22%, terwijl de binnenlandse aflossingen met ca. 725% toenamen t.o.v. 2014. De rentebetalingen in het afgelopen jaar verdubbelden vanwege toenemende rentebetalingen op schatkistpapier en aan de Centrale Bank van Suriname.

Bij de binnenlandse schuld heeft het Bureau voor de Staatsschuld vanaf 2004 getracht, de achterstallige betalingen aan derden voor verleende diensten aan de Overheid vast te stellen. Voor de jaren 2004 tot en met 2005 zijn deze betalingen deels in kaart gebracht, maar vanaf 2006 werd de toegang tot deze informatie weer moeilijk.

Uitgaande van de Wet op de Staatsschuld zijn de achterstallige betalingen aan derden voor verleende diensten aan de Overheid geen onderdeel van de staatsschuld en zijn ze derhalve niet opgenomen in de comptabele verantwoording van de staatsschuld.

De diverse componenten van de binnenlandse schuld zijn: schulden bij de Centrale Bank van Suriname (te weten: de geconsolideerde lange termijn schuld, voorschotten van de Centrale Bank van Suriname en de overtrekkingen op één der rekeningen van de Staat bij de Centrale Bank van Suriname), leningen bij de algemene banken, leverancierskredieten bij de binnenlandse bedrijven ten behoeve van de uitvoering van infrastructurele projecten, overheidsgaranties en de nog niet opgenomen middelen op leningen en garanties.

Per eind 2015 bedroeg de stand van de afgegeven overheidsgaranties tot zekerheidsstelling voor binnenlandse schulden van parastatale bedrijven SRD 5,6 miljoen. In april 2015 heeft de Overheid ook een garantie verstrekt aan de VCB bank ter waarde van SRD 0,5 miljoen t.b.v. het samenvoegen van de Landbouwbank N.V. en de VCB bank. Van de SRD 5,8 miljoen is SRD 1,5 miljoen formeel afgeroepen. De niet getrokken committeringen op deze garanties bedroegen SRD 2,7 miljoen en de niet afgeroepen garanties SRD 1,4 miljoen. De afgeroepen garanties hebben betrekking op leningen van de Landbouwbank N.V. ten behoeve van de Scheepvaart Maatschappij Suriname N.V. en de Surinaamse Volkscredietbank voor het toenmalige suikerbedrijf Mariënborg.

De niet getrokken gecommiteerde middelen op binnenlandse leningsovereenkomsten bedroegen ultimo december 2015 SRD 236 miljoen (ca. US\$ 58 miljoen). De niet getrokken middelen hebben voornamelijk betrekking op infrastructurele werken die met leverancierskredieten zijn gefinancierd. Deze kredieten zijn in US\$ verstrekt en dus onderhevig aan koersverschillen.

Het totaal aan niet getrokken gecommiteerde leningen op binnenlandse leningen is afgenomen in 2015 met ca. SRD 40,8 miljoen ten opzichte van 2014. Deze afname is toe te schrijven aan de aflossingen in 2015. In april 2015 is een nieuwe binnenlandse leverancierskredietovereenkomst getekend is ter waarde van SRD 9,5 miljoen met het bedrijf Suriname Road & Civil Technical Company N.V. voor de bouw van het Medisch Centrum Wanica fase I. De looptijd bedraagt ca. 2 jaren inclusief een grace periode van 3-10 maanden, terwijl de rentevoet 5% is. In juli 2015 is er een kredietovereenkomst getekend met DSB N.V. ter waarde van SRD 45 miljoen voor oeververdedingswerkzaamheden. De looptijd van deze kredietfaciliteit is 5,5 jaar, waarvan de grace periode 1 jaar bedraagt, terwijl de vaste rentevoet gesteld is op 10%.

De buitenlandse staatsschuld

De buitenlandse schuld steeg in 2015 met 11,6% of SRD 422,7 miljoen ten opzichte van 2014 en bedroeg per eind 2015 SRD 4.068,3 miljoen of US\$ 1.214 miljoen. Deze toename is toe te schrijven aan het aangaan van een aantal nieuwe leningen met de Inter-American Development Bank (IDB), Caribbean Development Bank (CDB), Republic Bank van Trinidad, Agence Française de Développement (AFD) en ook de Industrial and Commercial Bank of China voor een totaal bedrag van US\$ 183,8 miljoen.

1. Leningsovereenkomst IDB ten behoeve van de implementatie van het N.V. Energie Bedrijven Suriname Investment Plan

Deze overeenkomst is getekend op 9 februari 2015 voor een bedrag van US\$ 33 miljoen. De looptijd van deze lening is 25 jaar met een "grace" periode van 5,5 jaar en een rentevoet gebaseerd op Libor 3 maanden plus bankkosten. De eerste aflossing zal plaatsvinden in 2020. De aflossing is twee keer per jaar en wel op 15 februari en 15 augustus. De credit fee bedraagt 0,75% per jaar.

Het algemene doel van dit contract is:

- Het versterken van de institutionele en operationele processen door financiering en verbeteren van de informatie technologie;
- En het upgraden van de National Power System's infrastructuur.

2. Leningsovereenkomst Caribbean Development Bank (CDB) betreft een 2-tal leningen ten behoeve van het uitbreiden van het technisch- en beroeps onderwijs en trainingsprojecten van het Ministerie van Onderwijs & Volksontwikkeling (TVET)

Deze overeenkomst is getekend op 2 maart 2015 voor een bedrag van US\$ 18,6 miljoen en US\$ 3,3 miljoen voor onderwijs. De looptijd van deze leningen is respectievelijk 17 en 20 jaar, inclusief een grace periode van 5 jaar. De vaste interest percentages op deze leningen bedragen respectievelijk 3,95% en 2,5%. De eerste aflossingen van de leningen zullen plaatsvinden in 2020. De aflossing is twee keer per jaar en wel op 30 juni en 31 december. De service fee bedraagt 2,5% per jaar van de getrokken en de uitstaande leningen.

Het algemene doel van dit contract is:

- Het opzetten van training hubs;
- Het verlenen van ondersteuning aan het projectmanagement;
- Het verlenen van ondersteuning voor de oprichting van een nationale training autoriteit;
- Het opbouwen van institutionele capaciteit in het land.

3. Leningsovereenkomst Republic Bank Limited van Trinidad: -agreement voor begrotingsuitgaven

Deze overeenkomst is getekend op 24 april 2015 voor een bedrag van US\$ 50 miljoen.

De looptijd van deze lening is 1 jaar met een "grace" periode van 4 jaar.

Deze faciliteit is in eerste instantie bedoeld voor zes maanden (mei-oktober) met de betaling uit de opbrengst van een internationale obligatie-lening gecoördineerd door de Bank of China en vervolgens te verlengen met nog eens 6 maanden (november-april), in het geval van niet-verwezenlijking van de uitgifte van de obligaties door de kredietnemer op het moment van het verstrijken van de eerste zes maanden van de faciliteit. Staatsolie Maatschappij Suriname heeft ermee ingestemd om in het geval van het optreden van een geval van verzuim, toe te wijzen ten gunste van de Lender toekomstige kasstromen en ten behoeve van de kredietnemer, de succesvolle afwikkeling van de faciliteit te verzekeren. De rentevoet voor de eerste zes (6) maanden is Libor 6 maanden plus 7% per jaar met een vloer van 7,5% per jaar. De rentevoet voor de verdere zes (6) maanden is Libor 6 maanden plus 7,5% per jaar met een vloer van 8% per jaar. De betaling zal twee keer per jaar op 30 april en 31 oktober zijn.

Het algemene doel van dit contract is om de kapitaaluitgaven van de Overheid te financieren.

4. Leningsovereenkomst Agence Française de Développement ten behoeve het Water sector Master Plan (On-Granting Agreement between the Government and the Surinaamsche Waterleiding Maatschappij)

Deze overeenkomst is getekend op 15 mei 2015 voor een bedrag van Euro 12,5 miljoen.

De looptijd van de lening is 15 jaar inclusief een grace periode van 5,5 jaar; de eerste aflossing is in 2020. De aflossing zal twee keer per jaar plaatsvinden en wel op 15 mei en 15 oktober.

De interest is 2,22% per jaar.

De algemene doelstelling van dit contract is om de water sector te verbeteren in Suriname.

5. Leningsovereenkomst Industrial and Commercial Bank of China Limited: Buyer Credit Agreement ten behoeve van infrastructurele werken. (Ministry of Public Works)

Deze overeenkomst is getekend op 4 december 2015 voor een bedrag van US\$ 65,3 miljoen.

De looptijd van de lening is 14 jaar; de eerste aflossing vindt plaats op 30 juni 2020.

De aflossing is twee keer per jaar en wel op 30 juni en 31 december. De service fee bedraagt 1,5% per jaar over de hoofdsom van de onttrekkingen en de uitstaande lening.

De "grace"- periode is zes jaar.

De algemene doelstelling van dit contract is om bij te dragen aan de armoedebestrijding door middel van verwezenlijking van de doelstellingen die in het Republiek Suriname Sectorplan (2011-2018) zijn vermeld. De doelstellingen vermeld in het betreffende sectorplan moeten ervoor zorgen dat alle Surinaamse burgers gelijke toegang tot de basisgezondheidszorg hebben. Het specifieke doel van dit contract is om de kwaliteit en de kwantiteit van de diensten van de gezondheidszorg te verbeteren door het verbeteren van het Academisch Ziekenhuis Paramaribo (AZP) en de vijf Primary Health Care (PHC)-faciliteiten. Naast het leveren van standaard gespecialiseerde medische diensten voor de gehele bevolking van Suriname, zal AZP dienen als een Center of Excellence voor opleiding en onderzoek.

Het Bureau voor de Staatsschuld

OVERIGE GEGEVENS

Aan: Het College van Beheer van het Bureau voor de Staatsschuld

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van het Bureau voor de Staatsschuld te Paramaribo, zoals opgenomen op de pagina's 5 tot en met 22, gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving. Als onderdeel van de jaarrekening is conform de Wet op de Staatsschuld ook opgenomen de comptabele verantwoording van de staatsschuld van de Staat Suriname per 31 december 2015 met de daarbij behorende toelichting.

Verantwoordelijkheid van de Administrateur-Generaal

De Administrateur-Generaal van het Bureau voor de Staatsschuld is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat van het Bureau voor de Staatsschuld, alsmede de staatsschuld van de Staat Suriname getrouw dient weer te geven in overeenstemming met aan de voor dit doel eraan te stellen eisen. De Administrateur-Generaal is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als betrokkene noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met internationaal aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het Bureau. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Administrateur-Generaal van het Bureau voor de Staatsschuld gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2015 een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van het Bureau voor de Staatsschuld per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en van de grootte en samenstelling van de staatsschuld van de Staat Suriname per 31 december 2015 in overeenstemming met aan de voor dit doel eraan te stellen eisen.

Paragraaf ter benadrukking van aangelegenhedenOverheidsgaranties

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel, vestigen wij de aandacht op hetgeen is opgenomen op pagina 18. Daar is weergegeven dat het Bureau voor de Staatsschuld de afgegeven overheidsgaranties vanaf 2004 in kaart heeft gebracht. Dit impliceert dat overheidsgaranties afgegeven vóór 2004 niet in kaart zijn gebracht en derhalve ook niet zijn opgenomen in de bruto staatsschuld.

Achterstallige betalingen

Wij wijzen er verder op, eveneens zonder afbreuk te doen aan ons oordeel, dat in de staatsschuld niet zijn inbegrepen de achterstallige betalingen aan derden voor verleende diensten aan de Overheid (zie pagina 20). De achterstallige betalingen vormen geen onderdeel van de staatsschuld conform de definitie in de Wet op de Staatsschuld.

Koersen

Wij wijzen er verder op dat conform de Wet op de Staatsschuld (S.B. 2002 no. 27, zoals gewijzigd bij S.B. 2011 no. 5) de equivalent waarde in Surinaamse munt van de geldsbedragen luidende in vreemde muntaanduiding, gecijferd wordt tegen de wisselkoersen volgens de notering van de Centrale Bank van Suriname op de laatste bankdag over het kalenderjaar, waarop het nominaal bruto binnenlands product betrekking heeft. Onder het nominaal bruto binnenlands product wordt verstaan het voor Suriname, door het Algemeen Bureau voor de Statistiek vastgestelde nominaal bruto binnenlandse product tegen marktprijzen van het meest recente kalenderjaar. Het laatst vastgestelde nominaal bruto binnenlands product door het Algemeen Bureau voor de Statistiek betreft 2014, resulterend in een te hanteren koers van SRD 3,35 voor US\$1. De koers van de Centrale Bank van Suriname per jaareinde 2015 bedroeg echter SRD 4,04 voor US\$ 1. Indien de omzetting van vreemde valuta schuld componenten tegen deze koers per jaareinde 2015 was geschied, zou de totale bruto-Staatsschuld SRD 8.748 miljoen bedragen, SRD 883 miljoen meer dan het huidig bedrag, overeenkomstig de Wet.

Paragraaf inzake overige aangelegenheden

Wij vestigen de aandacht op de Memorie van Toelichting op de wijziging van de "Wet op de Staatsschuld" (SB 2002 No. 27), van 12 januari 2011, waarbij is aangegeven dat er manco's zijn geconstateerd in de Wet op de Staatsschuld, waardoor een grondige revisie van deze Wet binnen 2 jaar noodzakelijk zal zijn. In dit kader constateren wij dat de verschillende autoriteiten betrokken bij het vaststellen van de staatsschuld, de Wet op de Staatsschuld verschillend interpreteren. In dit verband noemen wij: het Ministerie van Financiën, de Centrale Bank van Suriname en het Bureau voor de Staatsschuld. Met name wat onder de bruto staatsschuld aan de Centrale Bank van Suriname verstaan moet worden, wordt door deze autoriteiten verschillend geïnterpreteerd. In de wetwijziging van 25 april 2016 is de definitie (zie pagina 18) van de bruto- en netto Staatsschuld gewijzigd om de Wet te kunnen laten voldoen aan internationaal gangbare normen voor het definiëren en doen vaststellen van de Staatsschuld.

Paramaribo, 29 juli 2016

Tjong A Hung Accountants N.V.

drs. R.A. Tjong A Hung RA

Het Bureau voor de Staatsschuld

**STAATSSCHULD PER 31 DECEMBER 2015, GESPECIFICEERD NAAR CREDITEUREN
(X SRD 1.000)**

	31-12-2015	31-12-2014
	SRD	SRD
Bruto binnenlandse schuld:		
Schuld aan de Centrale Bank van Suriname	2.498.327	632.930
Schuld aan het bankwezen	588.410*)	938.424*)
Schuld aan de rest van de particuliere sector	468.959	317.516
Niet opgenomen gecommiteerde leningen	236.398	260.685
Niet opgenomen overheidsgaranties	1.387	1.327
Overheidsgaranties niet opgenomen	2.761	2.740
Totale binnenlandse schuld, exclusief garanties	<u>3.796.242</u>	<u>2.153.622</u>
Volgens de definitie Wet op de Staatsschuld:		
Totale bruto binnenlandse schuld incl. alle overheidsgaranties, niet getrokken middelen, exclusief achterstallige betalingen	<u>3.796.242</u>	<u>2.153.622</u>
Bruto buitenlandse schuld:		
Commerciële crediteuren	268.519	106.589
Multilaterale crediteuren	1.649.839	1.533.819
Bilaterale crediteuren	1.016.504	1.073.209
	2.934.862	2.713.617
Overheidsgaranties (niet afgeroepen)	22.035	34.743
Niet opgenomen gecommiteerde leningen	1.111.407	897.260
Totale buitenlandse schuld	<u>4.068.304</u>	<u>3.645.620</u>
Volgens de definitie Wet op de Staatsschuld:		
<u>Totale bruto buitenlandse schuld (buitenlandse schuld inclusief alle overheidsgaranties, niet-getrokken middelen, exclusief achterstallige betalingen)</u>	<u>4.068.304</u>	<u>3.645.620</u>
Volgens de definitie Wet op de Staatsschuld:		
Totale bruto staatsschuld	<u>7.864.546</u>	<u>5.799.242</u>

*) In deze bedragen zijn opgenomen respectievelijk SRD 1.489 en SRD 1.567 voor afgeroepen garanties aan algemene banken.

Het Bureau voor de Staatsschuld

**BINNENLANDSE SCHULD PER 31 DECEMBER 2015, GESPECIFICEERD NAAR
SCHULDCOMPONENTEN (x SRD 1.000)**

	31-12-2015		31-12-2014	
	SRD	SRD	SRD	SRD
Schatkistpapieren		516.041		719.988
Schatkistbiljetten		243.561		243.561
Leningen:				
- Voorschotten en andere kortlopende schulden bij de Centrale Bank van Suriname		-		535.700
- Geconsolideerde schuld bij de Centrale Bank van Suriname	2.498.327			97.230
- Lange termijn leningen bij het Bankwezen		97.290		104.494
Subtotaal toevoegen		2.595.617		737.424
Leveranciers kredieten		198.988		169.788
Afgeroepen overheidsgaranties		1.490		1.567
Niet afgeroepen overheidsgaranties		1.387		1.327
Niet opgenomen committeringen op garanties		2.760		2.740
Niet opgenomen committeringen op leningen		236.398		277.227
Totale bruto binnenlandse schuld op basis van de Wet op de Staatsschuld		<u>3.796.242</u>		<u>2.153.622</u>

Het Bureau voor de Staatsschuld

SCHATKISTPAPIEREN PER 31 DECEMBER 2015 (X SRD 1.000)

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	SRD	SRD
Banken		
RBC	35.275	86.747
DSB Bank N.V.	28.916	178.712
FinaBank N.V.	34.696	39.317
Hakrinbank N.V.	32.500	164.621
Surinaamse Postspaarbank	30.092	9.174
Stichting Surinaamse Volkscredietbank	21.944	42.726
GODO, Coöperatieve Spaar- en Kredietbank GA	23.758	29.133
Landbouwbank N.V.	21.624	19.049
Surichange Bank N.V.	17.265	19.321
	<u>246.070</u>	<u>588.802</u>
Institutionele beleggers		
Stichting Pensioenfonds SWM	3.119	3.119
Stichting Pensioenfonds CBvS	73.927	61.927
Stichting Pensioenfonds DSB Bank N.V.	229	229
Pensioenfonds Suriname	12.844	12.844
Assuria-Levensverzekering N.V.	4.261	4.261
Grassalco	32.349	33.028
Stichting Pensioenfonds HEM Suriname N.V.	948	2.016
Stichting Medische Zending	-	4.588
Finatrust (Trustbank N.V.)	2.294	9.174
SOL Suriname N.V.	140.000	-
	<u>269.971</u>	<u>131.186</u>
Totaal	<u>516.041</u>	<u>719.988</u>

SCHATKISTBILJETTEN PER 31 DECEMBER 2015 (X SRD 1.000)

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	SRD	SRD
Banken		
DSB Bank N.V.	87.218	87.218
FinaBank N.V.	22.384	22.384
Hakrinbank N.V.	58.458	58.458
Surinaamse Postspaarbank	7.556	7.556
Stichting Surinaamse Volkscredietbank	14.121	14.121
GODO, Coöperatieve Spaar- en Kredietbank GA	20.990	20.990
Surichange Bank N.V.	18.494	18.494
Landbouwbank N.V.	14.340	14.340
	<u>243.561</u>	<u>243.561</u>

Het Bureau voor de Staatsschuld

**BUITENLANDSE SCHULD PER 31 DECEMBER 2015, GESPECIFICEERD NAAR CREDITEUREN
(X SRD 1.000)**

Omschrijving	31-12-2015 SRD	31-12-2014 SRD
<i>Commerciële crediteuren</i>		
Industrial and Commercial Bank of China Ltd.	167.500	-
ING Bank N.V.	101.019	106.589
	<u>268.519</u>	<u>106.589</u>
<i>Multilaterale crediteuren</i>		
The OPEC Fund for International Development	43.623	33.809
Europese Investerings Bank	13.250	16.507
Inter Amerikaanse Ontwikkelings Bank (IADB)	1.513.688	1.406.551
Islamitische Ontwikkelings Bank (ISDB)	66.664	68.358
Caraibische Development Bank	12.614	8.594
Totaal	<u>1.649.839</u>	<u>1.533.819</u>
<i>Bilaterale crediteuren</i>		
China	768.630	799.891
India	107.835	121.602
Frankrijk	139.700	150.054
Verenigde Staten van Amerika	339	1.662
Totaal	<u>1.016.504</u>	<u>1.073.209</u>
 Generaal totaal	 <u>2.934.862</u>	 <u>2.713.617</u>

Het Bureau voor de Staatsschuld

**NIET OPGENOMEN GECOMMITTEERDE BUITENLANDSE LENINGEN PER 31 DECEMBER 2015,
GESPECIFICEERD NAAR CREDITEUREN (X SRD 1.000)**

	<u>31-12-2015</u> SRD	<u>31-12-2014</u> SRD
<i>Commerciële crediteuren</i>		
ING Bank N.V.	5.936	26.606
Industrial and Commercial Bank of China Ltd.	<u>218.745</u>	<u>-</u>
	<u>224.681</u>	<u>26.606</u>
<i>Multilaterale crediteuren</i>		
The OPEC Fund for International Development	91.381	101.196
Inter Amerikaanse Ontwikkelings Bank (IADB)	216.490	243.819
Islamitische Ontwikkelings Bank (ISDB)	257.050	258.778
Caraibische Development Bank	<u>73.499</u>	<u>-</u>
Totaal	<u>638.430</u>	<u>603.793</u>
<i>Bilaterale crediteuren</i>		
China	191.352	247.834
India	1.893	1.894
Frankrijk	<u>55.051</u>	<u>17.134</u>
Totaal	<u>248.296</u>	<u>266.861</u>
Totaal niet opgenomen gecommiteerde buitenlandse leningen	<u><u>1.111.407</u></u>	<u><u>897.260</u></u>